

ймовірність настання такого роду ризиків. Прийняття ризику на себе - пошук підприємством джерел необхідних ресурсів для покриття можливих втрат. У цьому випадку втрати покриваються з будь-яких ресурсів, що залишилися після настання фінансового ризику.

В зв'язку з цим пропонується система заходів зі зниження виникнення фінансових ризиків: уникнення ризику, мінімізація фінансових ризиків, диверсифікація фінансових ризиків, лімітування фінансових ризиків, утримання ризику, хеджування.

Уникнення ризику полягає у розробці внутрішніх заходів, які повністю виключають конкретний вид фінансового ризику. Утримання ризику передбачає внутрішнє страхування. Мінімізація ризиків здійснюється шляхом диверсифікації, лімітування та хеджування. Лімітування фінансових ризиків здійснюється за допомогою встановлення відповідних фінансових нормативів (лімітів) за окремими напрямками фінансової діяльності підприємства з метою фіксації можливих фінансових втрат на допустимому рівні. Перелік нормативів (лімітів) залежить від виду лімітованого ризику. При хеджуванні фінансових ризиків відбувається зменшення ймовірності їх виникнення за допомогою деривативів або похідних цінних паперів (ф'ючерсів, опціонів, свопів). Безпосередньо механізм хеджування полягає в проведенні протилежних фінансових операцій з ф'ючерсними контрактами та опціонами на товарній і фондовій біржах.

Диверсифікація ризику сприяє зниженню окремих видів фінансових ризиків і зменшенню рівня їхньої концентрації. Такий метод ризик-менеджменту використовується лише для уникнення негативних наслідків несистематичних ризиків, які залежать від самого підприємства.

Таким чином, без механізму нейтралізації фінансових ризиків неможливо ефективно забезпечити безперервність та ефективність процесу виробництва матеріальних благ та підтримувати належний рівень господарювання.

УДК 336

Ірина Химич, к.е.н., асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто суть поняття фінансової стабільності підприємства. Запропоновано основні етапи планування фінансової стабільності підприємства із врахування факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Ключові слова: фінансова стабільність, загальна стійкість підприємства, конкурентоспроможність, фактори зовнішнього та внутрішнього середовища.

Iryna Khymych

FINANCIAL STABILITY OF COMPANY

Abstract. The essence of the concept of financial stability of the enterprise. The basic stages of planning the financial stability of enterprises with consideration factors and internal environment.

Keywords: financial stability, the overall stability of the enterprise, competitiveness, factors external and internal environment.

У системі складових елементів фінансової стабільності підприємства фінансова стійкість займає одне із головних місць. А, це значить, що необхідним є пошук шляхів досягнення певного ступеня фінансової стійкості підприємства. Для забезпечення фінансової стабільності функціонування підприємства у перспективі необхідно

визначати конкретний рівень фінансової стійкості та здійснювати її кількісну оцінку. Велике значення мають визначення “певного ступеня” фінансової стійкості, низки чинників, що обумовлюють межу стійкості, обґрунтованості методичних підходів до її оцінки, особливо в умовах економіки кризового періоду. Підприємство має визначити межу своєї фінансової стійкості. Недостатня фінансова стійкість підприємства може призвести до його неплатоспроможності, а надлишкова – сприятиме створенню “зайвих” запасів та резервів, у зв’язку з чим зростуть витрати на їх утримання, спостерігатиметься недоотримання прибутку та гальмування темпів економічного розвитку підприємства.

Визначення стандартизованої межі фінансової стійкості є складним процесом. Загальна стійкість підприємства може бути забезпечена лише за умови стабільної реалізації (своєчасної оплати за поставлену продукцію, надані послуги, виконані роботи) й одержання виручки від реалізації продукції, достатньої за обсягом, щоб виконати свої зобов’язання перед бюджетом, розраховатися з постачальниками, кредиторами, працівниками тощо. Отже, загальна стійкість підприємства передбачає насамперед такий рух його грошових потоків, який забезпечує постійне перевищення доходів над витратами.

Саме ця рівновага є змістом фінансової стійкості, яка є головним компонентом (умовою) загальної стійкості підприємства. Фінансова стійкість відображає такий стан його фінансових ресурсів і такий ступінь їхнього використання, при якому підприємство має можливість вільно маневрувати грошовими коштами, здатне забезпечити безперервний процес виробництва та реалізації продукції, а також покриття витрат на його розширення та оновлення.

При розробці послідовності планування фінансової стійкості підприємства необхідно враховувати фактори зовнішнього та внутрішнього середовища в їх тісному взаємозв’язку, розподіл залучених підприємством фінансових ресурсів, обсягів фінансових вкладень за конкретними напрямками діяльності підприємства, структурними підрозділами та проектами, що реалізуються підприємством. Схема запропонованої послідовності планування фінансової стійкості підприємства наведена на рисунку 1.

Економічною практикою ряду підприємств доведено, що мати тільки передову виробничу технологію, найдешевшу робочу силу або успішно діючу службу реалізації продукції на сучасному етапі для компанії вже недостатньо.

Зовнішнє середовище організації часто змінюється. Сьогодні підприємства для функціонування на ринку та збереження конкурентоспроможності повинні постійно планувати свою господарську діяльність.

Таким чином, використання даної послідовності планування фінансової стійкості підприємства повинно забезпечити стійкий розвиток підприємства, фінансування різних видів діяльності підприємства із зовнішніх та внутрішніх джерел, а також раціональне використання фінансових ресурсів.

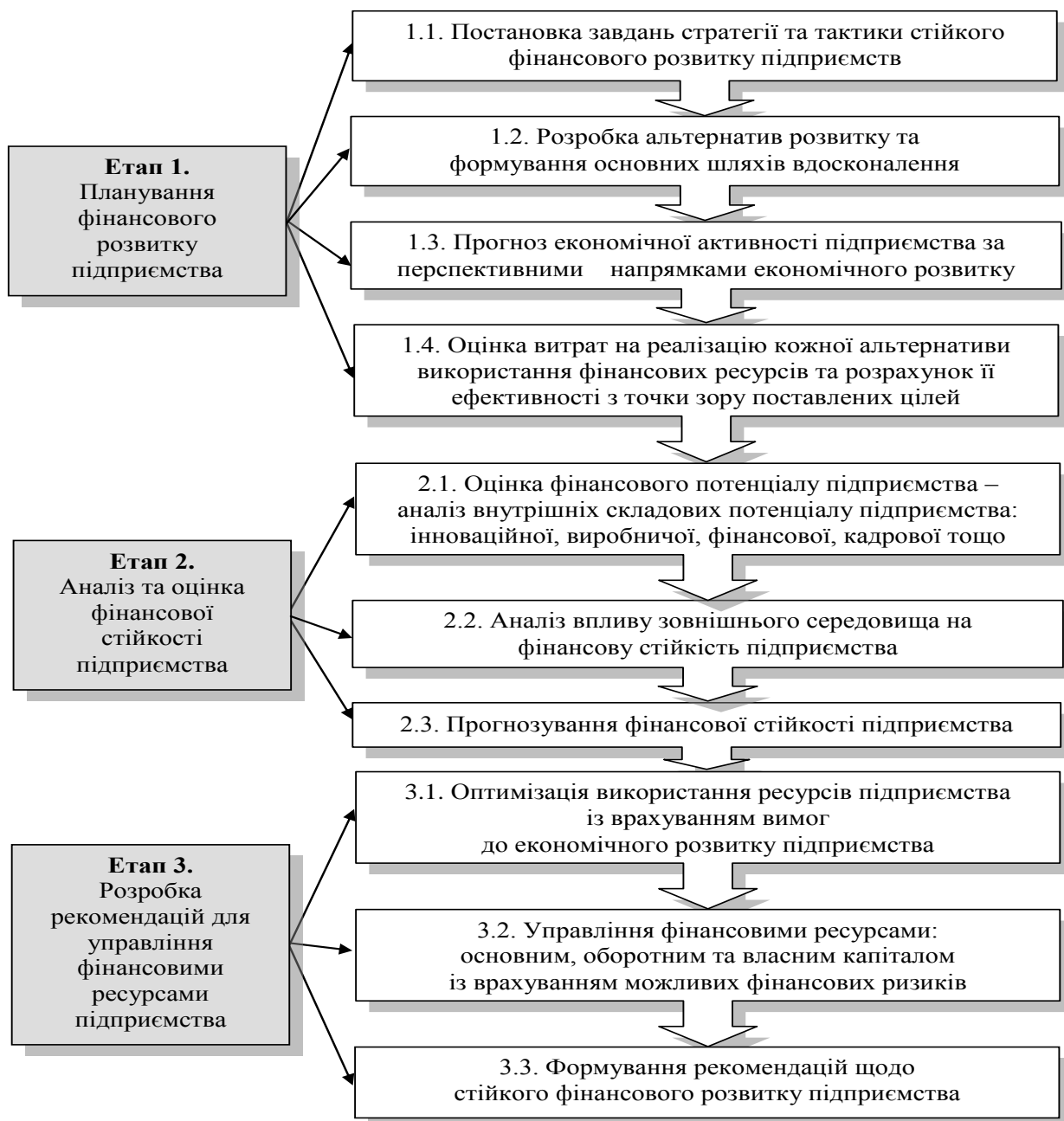

Рисунок 1. Послідовність основних етапів планування фінансової стійкості підприємства